

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 11. julija 2019 - Leto XXIX, št. 28

stran 2

»Eno takšo bi rad«

FLAJSNA V ŠAULI IN ZVŮN NJĚ
stran 4

LEP REZULTAT ŠTEVANOVSKÉ UČENKE NA DJAŠKI
OLIMPIJADI - stran 5

NAPREJ VZEMEM STARE KEJPE
stran 8

»Eno takšo bi rad«

Bilau je davnega leta 2004, gda je pesmarska skupina *Sombotelske spominčice* oprvin gorstaupila na tedešnjov Viskoj šauli pod pelanjom glasbene lerance *Judite Pavel*. Tistoga ipa so Sombotelčarke, članice Slovenskoga kulturnoga društva Avgust Pavel, eške brezi sprejavanja fud spejvale. Leta 2006 je skupino prejkvzeu *Francek Mukič*, šteri od tistoga mau s harmonikov cuj k porabskim slovenskim nautam igra.

2011-oga leta so Sombotelske spominčice - s pomočjauv Sombotelske slovenske samouprave, štero vodi *Marija Kozar* - vödale svoj prvi CD, z naslovom »Gnes je edna lüšna nauč«. Na tom albumi najdemo 22 porabski ljudski pesmi, štere je zvün fudaša Franceka zaspejvalo eške osem domanji žensek. Na CD-ni leko čüjemo bole poznane naute, kak so »Lejpa naša domovina« ali »V jesenskoj nauči«, depa takše ranč tak, štere v Porabji tō samo na rejtki spejvajo (»Lanjsko leto sem se ženo«, »Snočkar sem grafera dau-bo«).

Za dve leti je vöprišo že drügi album, »Bila, bila deklina«. Sombotelske pesmarce so na tom tō nutpokazale več me nje poznani porabski ljudski pesmi, kak sta na priliko »Gde mi je moj prelubi fant« ali »Tören bom pa jas zozido«. S tem CD-nom so Sombotelske spominčice svetile svoj deseti jubilej, gor so vzele 20 pesmi. Pri tom, ka je leko té album vöprišo, je s penezami poma-go Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu tō. Leto 2019 je prineslo nej samo 15. oblejtnico pesmarske sku-

pine, liki ništerne spremembe tō. Mesto trej nekdešnji članic gnes ž njimi spejvata dve

gere: »Štirje fantje špilajo«, »Dragi moj saused«, »Kam si djala tisti prstan«, »Mamica,

nej davnik pa v Somboteli eške slovenski spejvata *Marija Kozar* ino *Márta Takács*

ka aj bi indašnje pesmi leko poslušale vse generacije našoga lüstva. Depa tau tō, ka aj bi našo lejo muzično erbo spoznali tak v matičnoj Sloveniji kak naši vogrski padaške.

Sombotelske pesmarce pred nastopami doskakrat vküper odijo spejvat, v slejdnji štiri mejscej pa so se eške bole na gausti srečavale. Če rejsan ništerne od nji vnoči tō delajo pa samo žmetno dopust dobi-jo, so v preminauči mejscej vküprišle vsikšo srejo ino vsikšo paut tri vöre probale. Ali se je splačalo, leko povejte vsi vi, šteri te njini nauvi CD poslušali. Vej so ga pa s srcom, od srcá za vas gorvzele.

(*Kejp na 1. strani: Tonski mojster Drago Jošar ino Sombotelske spominčice.*)

-dm-

Ani Bočkor, Ágota Szenczi, Márta Takács Németh, Dušan Mukič, Marija Kozar, Erzsí Aranyi, Ana Braunstein ino Francek Mukič

nauvi »spominčici«, pa eden nauvi »spominček« tō, *Dušan Mukič* s tamburicami.

Nauvi, jubilejni CD z naslovom »Eno takšo bi rad« so Sombotelske spominčice

povejte mi«, »Prišla kukanca« ali »Moj očka má konjička dva«. Depa za tiste, šteri majo bole gurmanski žma, album ranč tak skriva pesmi: »Mari, Mari, Marika«, »Sejaj žito no

Németh.

Sombotelske spominčice želejo z nauvim CD-nom gordržati staro pesmarsko tradicijo Slovcov na Madžarskom,

Sombotelske spominčice med nastopom v Püconci

gorvzele 2. pa 30. juniuša v kancelaji domanje slovenske samouprave, kama je svoje tehnične škéri, svoj »mini študio« pripelo *Drago Jošar* z Gornji Petraavec z Goričkoga. Nej je čüda, ka so pesmarce djenau njega pozvale, vej je pa prviva dva albuma ranč tak un gorvzeu.

Nauvi CD má malo ovaški koncept. Če smo pri starejši albumaj bili včeni, ka so Spominčice odebrale rejtko, malo poznane naute, na nauvom čüjemo prave porabske »šla-

pšenico« ali »Gda ta prva slan- ca spadne«. Na tom CD-ni leko na pamet vzememo tau tō, ka je dosta pesmi zaspejvani tak, »kak je od davnik poznamo«, donk pa najdemo več inovativni idej voditela, fudaša Franceka Mukiča tō. Nika nauvoga je glas tamburic ranč tak, vse vküper pa leko na albumi čüjemo 22 naut.

Med gnešnjimi šestimi spominčicami gestejo štiri dugolejtne članice: *Ana Braunstein, Ágota Szenczi, Ani Bočkor* pa *Erzsí Aranyi*. Od

Konferenca o manjšinah v Železnikih

V Železnikih so se od srede, 26. junija, do nedelje, 30. junija 2019, odvijali tradicionalni, že 57. Čipkarski dnevi, ki so letos potekali pod sloganom Evropske manjšine: naša dediščina, jezik, tradicija bogatijo našo skupno evropsko kulturo. Organizator dogodka, Turistično društvo Železniki, je tudi letos pripravil pester in raznolik program.

V soboto, 29. junija, so v Spodnji Sorici v okviru projekta Evropske manjšine pripravili zanimivo mednarodno konferenco. Govorniki na konferenci so bili Dejan Valentinčič, strokovnjak za sodobne migracijske tokove in manjšinsko pravo, Valentin Inzko in Nanti Olip iz Narodnega sveta koroških Slovencev, Stane Revinšek iz Belgije in Miha Markelj, velik poznavalec zgodovinskih povezav med občinama Innichen in Železniki.

Življenje slovenske skupnosti na Madžarskem, narodnostno politiko države in pravna sredstva za zaščito manjšinskih pravic je predstavila slovenska zagovornica v madžarskem parlamentu Erika Köleš Kiss, ki je svoje razmišljanje naslovlila »... Slovenska pesem tod še živi, v Porabju dobri so ljudje ...«

F. Süttö

VII – REVIJA SLOVENK IN SLOVENCEV NA AVSTRIJSKEM ŠTAJERSKEM

»Živimo v Evropi v času miru. Sklenili smo prijateljstva, ki presegajo meje. To znamo ceniti,« so napisali dijakinje in dijaki gimnazije BORG v avstrijski Radgoni na zadnjo stran publikacije VII – revije Slovenk in Slovencev na avstrijskem Štajerskem 2018/19. Sporočilo mladih je kratko, jasno in nedvoumno, kaj si želijo. Ne delitev, kot je slovenski »hit«, marveč sproščenost in prijateljstvo. Glede na to, kaj se v svetu pa tudi v Evropi dogaja na političnem področju, so besede mladih še kako aktualne. Na fotografiji na naslovnici pa so ugledni gostje na lanski jubilejni prireditvi.

Na drugi strani (v nemščini) in na predzadnji strani (v slovenščini) je iz avstrijske državne pogodbe, podpisane 15. maja 1955 na Dunaju, objavljen 7. člen, v katerem je poudarjeno: »Avstrijski državljani slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem uživajo iste pravice pod enakimi pogoji kot vsi drugi avstrijski državljani, vključno s pravico do lastnih organizacij, zborovanj in tiska v svojem lastnem jeziku ... Avstrijski državljani slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem imajo pravico do osnovnega pouka v slovenskem ali hrvaškem jeziku in do sorazmernega števila lastnih srednjih šol; v tej zadevi bodo šolski učni načrti pregledani in bo ustanovljen oddelek šolske nadzorne oblasti za slovenske in hrvaške šole.« V nadaljevanju 7. člena so še druge, temeljne pravice Slovencev na Koroškem in Štajerskem ter Hrvatov na Gradiščanskem. Vsebina tega člena v celoti ni uresničena, še najbolj dosledno je izpeljan na Koroškem in Gradiščanskem ter najmanj in z zamudo na Štajerskem.

»Osemdeseta leta so bila zelo pomembna tudi za nas: leta 1988 smo ustanovili Kulturno društvo Člen 7 za avstrijsko Štajersko, leta 1998 smo slavnostno odprli Pavlovo hišo. Od same ustanovitve se je marsikaj spremenilo. Pot ni bila in ni vedno lahka, kljub temu pa smo letos z veseljem in hvaležnostjo slavili 30 let kulturnega dela za boljše medsebojne odnose,« sta bralce publikacije nagovorila predsednica Susanne Weitlaner in David Kranzelbinder in pristavila: »V letu 2018 je bilo tudi veliko drugih prireditev: dolgoletni predsednik KD Člen 7, fotograf Branko Lenart, je slavil 70. rojstni dan. Neodvisni radio Agora 105,5 – ki ga lahko poslušamo tudi na Štajerskem – je bil ustanovljen pred 20 leti ...« Avtorja sta omenila tudi več dogodkov, povezanih s Slovenijo, denimo obeležitev stote obletnice smrti pisatelja Ivana Cankarja, ki je živel in deloval tudi na Dunaju. Publikacija VII, ki se je iz skromnih začetkov na okoli 20. straneh in z naslovom *Signal – dvojezično je boljše*, razvila v obsežen dvojezični zbornik (200 strani velikega formata) tokrat objavlja veliko števi-

lo izjemno zanimivih barvnih in črno-belih fotografij, s katerimi so obogatili teksti, ki jih je nekoliko manj kot prejšnja leta. Toda ne v škodo celovite vsebinske podobe publikacije.

Kot rečeno, je vsebinski poudarek na pomenljivih obletnicah: dogodkov in osebnosti pod naslovom *Slovesni govori* (in tudi sporočila). Za uvod je zelo vpljudno in tudi vsebinsko pismo avstrijskega predsednika Alexandra Van der Bellena predsednici Susanne Weitlaner, ob jubileju, v katerem uvodoma omeni

slovenska manjšina na avstrijskem Štajerskem kakršnikoli skrbi in želja, ji bom vedno stal ob strani.« Čestitko je poslal tudi nekdanji predsednik Heinz Fischer, ob njegovi fotografiji je tudi fotografija prvega slovenskega predsednika Milana Kučana. Predsednika sta se družno zavzela za obnovo Pavlove hiše, s prispevkom denarja iz Avstrije in Slovenije. Urednika sta se odločila tudi za objavo govorov na lanski slovesnosti ob 30. obletnici KD Člen 7 in 20-letnici dela Pavlove hiše. Prvi je govor slovenske veleposlanice na Dunaju Ksenije Škrilec. Zahvalila se je za pomoč Avstrije pri slovenski osamosvojitvi in poudarila: »Skupaj vodimo tudi dialog za izboljšanje položaja slovenske manjšine v Avstriji, tako na Štajerskem kot na Koroškem.« Objavljeni so še govori Manuele Krommwald, konzulke na avstrijskem veleposlaništvu v Ljubljani, župana Radgone Heinricha Smidlechnerja, ki je začel s prigo-

do učenja slovenskega jezika v znak spoštovanja slovenskega prebivalstva. »Trudil sem se, obiskal dva tečaja slovenskega jezika, nato pa ugotovil, kako zahteven je ... Če smem s stališča občine reči, da je Pavlova hiša vsekakor obogatitev, vem to tudi iz osebnih izkušenj.« Osrednji govornik je bil pisatelj Mathias Grilj, ki je govor naslovil z »Bolečina in slava priklon«.

Na sodoben oblikovalski način je predstavljen umetniški fotograf Branko Lenart, ki je kar 13 let vodil KD Člen 7 za avstrijsko Štajersko in prvi bil imenovan za člana sosveta za Slovence pri zveznem kanclerju na Dunaju. Kar je pomenilo, da so štajerski Slovenci priznana manjšina v Avstriji. Branko Lenart je avtor več monografij, vseh razstav v Avstriji in svetu pa ne bi uspeli našteti v enem prispevku.

Angela Hödl predstavlja svobodni Radio Agora 105.5, ki je imel prvi oddajnik na Svetih Višarjah v Italiji in oddajal kot *Drugač-*

ni radio za Koroško, z izrazito protimanjšinskim programom. Nove radijske postaje so začele oddajati šele po razsodbi Evropskega sodišča za človekove pravice, ki je zahtevalo ukinitvev monopola avstrijske radiotelevizije in ustanovitev svobodnih radijskih postaj šele od leta 1997. Na tej osnovi je nastal leta 1998 radio Agora s sedanjim konceptom, ko daje glas tudi slovenski narodni skupnosti ter deluje spodbujevalno in povezovalno. Zadnja tri leta pa namenja pozornost tudi Slovincem na Štajerskem, kar podrobno predstavlja Christian Neuhold.

V zborniku VII so objavljeni še članki o koncentracijskem taborišču Ljubelj, o Ljubljani pred 100 leti, 150-letnici okrajnih glavarstev; dogodkih v letih 1918 – 1920 od Prekmurja preko Radgone do Cmurka, o Galeriji na meji, o Ivanu Cankarju v stripih in še drugih temah. Naj poudarim še enkrat, izjemno sodobno likovno oblikovan zbornik zaključuje fotokronika Pavlove hiše v letu 2018.

Ernest Ružič

7. člen ADP, v katerem so napisane pravice koroških in štajerskih Slovencev ter gradiščanskih Hrvatov. Skoraj na začetku omenja dvojezične topografske napise in označbe ter dva uradna jezika. »Po tem, ko so bili leta 2011 izvedbeni predpisi po izrazitih prizadevanjih za gradiščansko in slovensko narodno skupnost zaključeni, pa takšnih predpisov za slovensko narodno skupnost na avstrijskem Štajerskem še nimamo. To je očitno povezano z njeno majhnostjo. Zato je toliko pomembnejše, da na prireditvah, kot je ta, javnosti pojasnite, da obstaja tudi slovenska skupnost na avstrijskem Štajerskem ... Veseli me, da je trenutna predsednica KD Člen 7 za avstrijsko Štajersko tudi predsednica sosveta za slovensko narodno skupnost. Kot avstrijski zvezni predsednik vidim problematiko narodnih skupnosti v Avstriji kot celoto. Avstrija brez svojih manjšin danes ne bi bila, kar je; to ve vsak, ki vsaj deloma pozna avstrijsko zgodovino.« Predsednik tudi obljudi: »Če bo imela

PREKMURJE

Arum

Murska Sobota je duga lejta bila erična po fabriki Mura. V osemdesetih lejtaj preminaučoga stoletja je ta tekstilna fabrika kruj davala 6500 delavcom, z njau pa je bilo tak ali ovak povezanih frtau lüstva, živečoga v Pomurju. Mura je pomagala delavcom priti do stanovanj (lakás), davala je štipendije šaularom, spodbujala šport pa ške kaj drugoga v krajini na obej bregaj reke, stere ime je prejkvzela za svoje ime.

V začetki devetdesetih lejt je ške mela 62 baut, tak doma kak na tihinskom. Te pa sta se zgaudili dve fontoški reči. Prva je tau, ka je velki jugoslovanski trg razpadno, ške vekša nevala pa je bila ta, ka so vse tekstilne fabrike v Evropi doživle krizo, vej pa je v té tau sveta iz dneva v den prišlo več poceni gvanta napravljenoga v Aziji, gé delovna sila trno malo košta. Z leta v leto je bilou menje zaposlenih ali nej je nika pomagalo, 2009. leta je fabrika šla prvo pout v stečaj. Po tistom je gratala fabrika Aha Mura, samo ka je tudi ta 2015. leta propadnola. Stečajni upravitelj (csódbiztos) je delo prejk dau Dušani Gomboci, on pa je na noge postavio nauvo firmo z imenom Arum. 1. julija je vgasnila ške ta firma in brez dela je ostalo 245 delavcov.

»Nej je bilou nikše hüde krvi, gda nam je na djilejši Gomboc pravo, ka de firma šla v stečaj. Neka delavk je pitalo, gda leko čakajo peneze od jamstvenoga sklada, po tistom smo si vöminile telefonske številke, se obimile, ene tudi s skuzami v očaj, si zaželele vse dobro in malo pred sedmo vöro zrankoma šle vsakša na svojo stran.« je povedala sindikalistka v Arumi Jolanka Horvat. Na žalost zdaj tak vövidi, ka je v Murski Soboti tekstilna industrija do konca dojmrla.

Silva Eöry

Ema Kovač – šaularka iz Dokležovja

Flajsna v šauli in zvün njé

Tak na Vogrskom kak v Sloveniji šaularge zdaj uživajo na počitnicaj. Ena od njih je Ema Kovač iz Dokležovja, s sterov sam se pogučavala par dni po tistom, ka je z odličnim uspehom (kitünő eredményel) zgotovila zadnji, deveti klas osnovne šaule. Nej je bila flajsna samo pri pouki, liki tudi zvün njega, vej pa je uspešno sodelovala na več različni tekmovalnjaj, v znanji matematike, logike, slovenskoga, angleškoga in nemškoga gezik pa tak ta dale.

Prvo jo pitam, če ka brodi na šaulo, ali samo ške na tau, ka de delala med počitnicami. »Zdaj samo na počitnice ške brodim,« pravi in cujda, ka je njoj devet lejt osnovne šaule brž minilo: »Prva štiri leta sam odila v šaulo v domanjoj vesnici, po tistom pa ške pet v Bakovce.

Ema Kovač rada šte knjige

Če vküpedjem obej šoule, leko povem, ka sam v Bakovcaj mela več kolegov, tü doma pa je lepša šaula, pauleg toga pa je nej trno vkraj od našoga rama, tak ka mi je nej trbelo peški daleč titi. Bilou nas je devet v enom razredi, zatau smo se včili tak, ka sta bila dva razreda, prvi in drugi pa treči in štirti, vküper, in nas je bilo te osemnajst v razredi. V Bakovcaj pa nas je deveti razred zgotovilo devetnajst

šaularov.«

Na moje pitanje, ka se je najrajši včila, odgovori: »Vsi predmeti so mi bili včasih bole pa včasih menje fajm. Dosta je bilou odvisno tudi od škonikov in

leranc, pa tau kak žmetno je bilo tisto, ka smo se mogli včiti. V zadnjom leti sam se najrajši včila nemški gezik, vej pa smo daubili nauvo leran-

co, stera nas je nej včila samo tisto, ka je v učbeniki, knjigaj, liki tudi drugo, tak ka je bilou tau dosta bole zanimivo.« Tak kak dosta drugih se tudi sama strinja s tem, ka več gezikov znaš, več velaš. Pouleg nemškoga se vči ške angleški gezik, steroga se gnesden mladi zavolo interneta tak ali tak že brž začnejo včiti, ške pred tem, gda dejo v šaulo.

Zdaj, gda tau štete, je Ema Kovač že prišla domau z mordja.

Z držino, očom Robertom in mamou Jasno, že duga lejta odijo na rovaški otok Pag. »Letos smo najšli eno nauvo mesto, nauvi ram, steri stogi pouleg mordja. Meni je fajm titi na

Zadnji den šaule, na valeti z očom in mamou

mordje, vej pa vsakšo leto najdemo kaj nauvoga. Rada plavam, se potapljam z masko in gledam, ka vse gé v mordji. Plavati sam se dobro navči-

Triletna Ema prvo pout na šifiti, pa že s krmilom v roki

la, vej pa smo meli več lejt v šauli tudi plavalne tečaje. Pouleg toga na mordji rada štem tudi knjige, tak ka mo s sebov vzela najmenje osem knjig, za vsakši den po eno,« mi je prva kak je šla na Rovaško povedala mlada sogovornica, stera se veseli, ka de sredi avgusta, ob konci počitnic, šla ške

na en tabor, in tau na drugi tau Slovenije, v Trento. »Zatau ka sam dobila zlato priznanje na Zotkinom tekmovalnjaj, leko den na en njihov tabor, pa mi nej trbej nika plačati.

Vö sam si odabrala tabor, na sterom mo se včili, kak se dobro kejpa s fotoaparatom,« mi raztolmači in cujda, ka sta vküper s sošolko Glorio Makovec tau zlato priznanje slavnostno prejkvzeli na prireditvi, stera je bila v Cankarjevem domu v Ljubljani. Raziskovali pa sta zanimivo temo, in sicer kak tau, kak krmiš pa držiš kokauši vpliva na tau, kelko pa kakša djajca te té kokauši znesejo.

Ema Kovač se je odlaučila, ka de 2. septembra, gda de se začnilo nauvo šolsko leto, začnila oditi v gimnazijo, in tau nej v Murski Soboti, liki v Ljutomeri. »Šla sam na informativni den tak v Mursko Sobotu kak v Lotmerk, pa se mi je tam bole povidlo. Šaulo so znali lepše predstaviti, tau ka se včijo pa ka vse drugoga delajo, kak pa v Soboti. Vpisala sam se v umetniški (művésze-ti) oddelek gimnazije, najbolje zavolo toga ka mamou menje biologije, kemije in fizike, vej pa tej predmetov nemam trno rada, kak v normalnom razredi. Mo pa malo bole spoznala tudi gledališče in film,« na konci ške pove Ema Kovač, sterou želejm, ka bi bila ške naprej tak flajsna in nasmejana, kak jo poznam že od njenih mladih nauq.

Silva Eöry
Kejpi: osebni arhiv
Ema Kovač

V spomin padlim v 1. svetovni vojni

Na Dolnjem Seniku so leta 1925 postavili spomenik tistim vaščanom, ki so padli v 1. svetovni vojni. Bilo jih je 13. Občina Dolnji Senik se je lani prijavila na natečaj Javnega sklada za raziskovanje zgodovine in družbe Vzhodne in Srednje Evrope, s podporo le-tega se je obnovil spomenik, ki ga je prvotno naredil monoštrski kamnosek Jožef Močnik.

Obnovljeni spomenik je blagoslovil domači župnik Tibor Tóth

Obnovo spomenika v obliki obeliska sta opravila kiparja András Kontur in Gergő Ámmer, ki sta sanirala razpoke in v prvotni obliki vklesala črke imen ter jih ponovno pobarvala.

Spomenik je v okviru vaškega dneva blagoslovil župnik Tibor Tóth. Župan Dolnjega Senika Zsolt Monek je izpostavil, da so vojaki, ki so padli v vojni, dali za domovino največ, kar človek lahko da, žrtvovali so življenje. Po prvi svetovni vojni je Dolnji

Pri obnovljenem spomeniku so vence položili (z desne): članica slovenske samouprave Marija Csató, predsednica nemške samouprave Hilda Škaper Czuczai in župan Zsolt Monek

Senik imel dve vojni vdovi in pet vojnih sirot. Toda tudi tisti, ki so se vrnili s fronte, so doživeli travme. Eden od njih je tako pisal o ponovnem snidenju z očetom. (Odlomke sta na proslavi prebrala Levente Dejčič in Noel Horváth.) »Oče me ni spoznal, saj sem imel dolgo brado in razcafrano obleko. Šele ko sem se oglasil, me je z grenkobo v glasu vprašal: „A ti si, sin moj?“ In mu je iz rok padlo orodje, s katerim je delal. Pa so ga polile solze. Saj sem izgledal kot star berač, čeprav sem imel le 24 let.«

Po blagoslovitvi obnovljenega spomenika so pred njega položili vence župan Zsolt Monek, predsednica dolnjeseeniške nemške samouprave Hilda Škaper Czuczai in članica slovenske samouprave Marija Csató Balogh.

Proslavo so s svojim nastopom popestrile članice nemške pevске skupine z Dolnjega Senika.

Peš k Mariji v Mariabildu

Društvo za krščanska gibanja iz Monoštra je na dan Petra in Pavla organiziralo romanje v Mariabild na avstrijski strani meje. Približno 50 romarjev, ki so se peš napotili v Marijino svetišče, sta pospremila tudi monoštrski župnik Imre Bodorkós in kaplan Csaba Kaszás. Pri sveti maši sta se spomnila tudi pokojnega Lacija Žamparja, ki je bil dolga leta pobudnik in organizator romanj iz Monoštra.

LRH

Lep rezultat števanovske učenke na dijaški olimpijadi

20. maja 2019 so organizirali v Železni županiji športno tekmovanje z naslovom »Za majhne šole«.

Olimpijada je bila v Sombotelu. Tudi učenci iz Dvojezične osnovne šole Števanovci so se prijavili. Trije, Yvett Čizmar, Tamara Hojsa in Martin Dorogi so se s pomočjo učiteljice telovadbe Mariete Szalai aktivno pripravljali na tekmovanje. Yvett Čizmar, učenka 7. razreda, je dosegla 2. mesto

na teku na 800 metrov. S tem se je kvalificirala na državno tekmovanje, ki je potekalo v Debrecenu od 17. do 20. junija. Naša pridna tekmovalka je tekla tretji dan, ko je bilo 35 stopinj. V tej panogi jih je teklo

33, Yvett je dosegla 11. mesto. Zelo smo ponosni nanjo.

Upamo, da bodo naši učenci

dosegali lepe športne rezultate tudi v prihodnje. Yvett čestitamo, učiteljici Marieti pa hvala, da je svojo učenko pospremila v Debrecen.

Agica Holec
ravnateljica

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Moramo biti previdni

S tejn ka je že več kednauv vročina, naravne vode so se že tak gor-segrele, ka se leko kaupamo kak v mlakaj pa jezera j tak v potokaj pa rekaj. Tak se je te začnila sezona za kopanje, v zvezi s tejm so reševalci meli edno predavanje, na koj vse moramo skrb meti, če se kaupat demo.

V Železni županiji več mlak mamo, na Rabi pa taša mesta, gde se leko malo razhladimo v taujoj velkoj vročini. Še prvin kak bi v vodau skočili, moramo biti previdni, nej ka bi se kakšna nevola zgaudila. Dapa zaman se vsakšo leto tapovejo tej dobri tanači, nesreče se itak vsakšo leto zgodijo. Na koj moramo skrb meti, če se kaupat demo v naravne vode? Prvo je tau, ka si s kremov tejljo namažemo, nej ka bi dolazgoreli. Kak v mlako tak v potok, če ne vidimo dna, ka je mautna voda, nikdar nej slobaudno nej s poplatami, sploj pa nej z glavauv naprej nutraskočiti. Zato ka ne vejmo, kak je globoka voda pa tau tō nej, ka je pod vodauv. Naletja se leko zgodi, ka goraskaučimo na kakšnen pen, kamen ali na kakoli, ka so v vodau ličili. Dapa nej samo zavolo tauga nej slobaudno tak naglo v vodau skočiti, skrb moramo meti na tau tō, nej ka bi srčni krč dobili od mrzle vode. Zavolo tauga prvin kak bi v vodau skočili, roke, prsi pa šinjak si moramo malo zmočati. Drugo, ka moramo v pošte v zeti, ka tisti, steri ne vejo 200 metrov plavati, tisti samo aj do boje dejo. Tau tō nej vseedno, gde plavamo, dočas ka v Balatonu 100-200 mejtrov se leko šetamo, v Rabi ali v drugi jezere j že za par mejtrov se pogroznemo, zavolo tauga tisti, steri so nej najbaukši plavalci, aj se samo tam kaupajo, gde je za tau označeno mesto.

Karči Holec

LRH

Porabje, 11. julija 2019

OD SLOVENIJE...

Šarec je papeža povabil v Slovenijo

Slovenski premier Marjan Šarec se je v Vatikanu srečal s papežem Frančiškom in državnim tajnikom Pietrom Parolinom. Med temami pogovorov so bili odnosi med Cerkvijo in državo v Sloveniji, govorili pa so tudi o številnih drugih zunanje-političnih in mednarodnih temah, med drugim o migracijah. Slovenija se zavzema za to, da bi bilo treba na zunanji meji EU aktivirati agencijo za upravljanje evropskih meja Frontex, je dejal Šarec. Pogovori so potekali zelo odkrito in iskreno, je povedal Šarec in dodal, da je znova izrekel vabilo papežu na obisk v Slovenijo. Frančišek je po premierjevih besedah tudi sam izrazil željo, da bi čim prej, ko bi bilo to mogoče, obiskal Slovenijo. »Papež je izjemno naklonjen Sloveniji in sva imela temu primeren dolg pogovor,« je novinarjem še razložil predsednik slovenske vlade, ki se je v središču Vatikanskih muzejev udeležil tudi odprtja razstave z naslovom Plečnik in sveto, ki prinaša 33 izbranih predmetov liturgičnega posodja, ki ga je oblikoval priznani slovenski arhitekt Jože Plečnik. Slavnostnega odprtja razstave, ki bo v Vatikanu na ogled do 7. septembra, nato pa jo bodo v okviru dni evropske kulturne dediščine 26. septembra odprli v Mestnem muzeju Ljubljana, se je udeležil tudi slovenski minister za kulturo Zoran Poznič.

Skupne policijske patrulje

Slovensko-italijansko mejo na območju policijskih uprav Koper in Nova Gorica so začele nadzirati skupne policijske patrulje. Za ukrep, ki temelji na sklenjenem sporazumu med Slovenijo in Italijo leta 2007, sta se sosedji odločili soglasno. Mešane patrulje se bodo do 30. septembra sorazmerno izvajale na obeh straneh meje, in sicer na odsekih, kjer prihaja do zgostitev nedovoljene prečkanja meje.

Proti koncu šolskega leta dnevi postanejo prekratki. Prave poti se ne pozabijo. In odlični izleti tudi ne.

6. in 7. junij je bil dan D. Učenci 5., 6., 7. in 8. razreda Osnovne šole Jožefa Košiča so se z učitelji odpravili na Gorenjsko. Učenci so pri pouku veliko raziskovali, brali in nadgrajevali znanje o Sloveniji. Izlet, ki nas je čakal, je bil njihova želja, izbira. Pričakovanja so bila zato velika. Gorenjska nas je čakala okopana v soncu.

Naša pot se je začela ob šestih zjutraj. Povsem sveži, polni energije smo dan začeli s pesmijo.

*Siva pot vodi me,
kamor hoče srce.
Na Gorenjsko, kjer gore so,
vodi me siva pot.*

Pot smo nadaljevali proti Bledu. Dihjemajoča turkizna barva je narekovala drugačen dan. V naravi, le lučaj od jezera, so nas pričakala ljudska pravljica bitja. Spili smo čaj za velik um in spoznali Ajdo Velikanko, Divjo babo, zasanjano vilo, Povodnega moža ... Zakurili smo ogenj, spekli kruh in se odpravili proti soteski Vintgar.

Pot je bila izven vseh pričakovanj. Obnova ceste je narekovala novo, neznano pot. Po uri hoje v hrib je ta pot postala rahlo vprašljiva. Pokazali so se prvi obupani obrazi. Motivacija učiteljev, da smo v gorah in da to spada k poti, ni bila dovolj. Daljši postanek je zahteval analizo in ugotovitev je naš izlet spremenila v šolo preživetja nad sotesko Vintgar. Tri ure daljša pot je bila ena tistih, ki jih je nemogoče načrtovati. Polna smeha – tudi na račun porabskega časopisa in namišljenega časopisnega članka z naslovom Izgubili so se. Po porabske učence prišel helikopter ... – in pridobljenega novega znanja. Imeli smo kratke sestanke, na katerih smo skupinsko odločali o poti naprej (krajši/daljši) in možnosti, da se sputimo v dolino po drugem koncu in Vint-

Sledila je pot proti Bledu in vožnja s pletnjo. Nato ogled cerkve na otoku, prošnje in želje. Zvon je zvonil in zvonil in zvonil ...

PORABSKI učenci preŽIVELI

Prvi del izleta se je začel v Vrbi, rojstnem kraju Franceta Prešerna.

gar na tem izletu izpustimo. Športni učitelj Daniel je prevzel nadzor, odlično motiviral in učence naučil nekaj osnovnih pravil orientacije. Ti so nato kljub vsem zapletom izbrali daljšo pot in ogled Vintgarja.

*Slovenski stavki, ki se rodijo v težavah:
»Učiteljica, to je Auschwitz 2.«
»Kaj smo se mi izgubili?«
»Še dolgo?«
»Koliko še?«
»Jaz ne morem več.«*

V sotesko Vintgar smo prišli s ciljne strani. Tako nas je prevzelo bučanje reke Radovne. Prihod na začetek soteske in čakanje na avtobus sta prinesla ugotovitev, kje smo pot zgrešili. Nočete vedeti.

ELI IN SE ODLIČNO IMELI!

Bi pričakovali, da nam bo zmanjkalo energije? No, ni je zmanjkalo. Tekmovalnost na šoli je zdravo prisotna.

Ogledali smo si slap Savica.

»Blejski grad je bil zelo lep. Na gradu je lep razgled. Tam smo videli ves Bled. Šli smo v Bohinj. Tam smo videli slap. Z gondolo smo se peljali na Vogel. Vogel mi je zelo všeč, želim si še enkrat tja. Upam, da bom prepričala mamo in očeta.«

Eliza, 8. razred

Hvala Ministrstvu za šolstvo Republike Slovenije, ki je omogočilo in financiralo oba izleta. Hvala tudi turistični agenciji Putra.

Valentina Novak

Sledili so pot nazaj proti Bledu, okusno kosilo in neposrečen postanek ob blejskem gradu.

In tako smo bili pripravljeni še na kup zgodb, norčij in užitkov.

Dan se je počasi poslavljaj in pot proti Bohinju je bila nenavadno tiha. Čakala nas je večerja v hostlu Pod Voglom z izjemnim razgledom na jezero.

Noč je bila prekratka za vse zgodbe. Luči se niso in niso želele ugasniti. Tako kot ne jeziki.

Težko bi si zaželeli lepšo Gorenjsko. Jutro je bilo vabljivo in prvi junaki so klepetavo začeli svoj napev že ob petih. Popuščanja ni bilo. Učitelji smo druge zaspance zbudili z velikimi zvočniki, ki jih imajo glavni junaki naše šole, in daleč, daleč je odmevalo:

*Dobro jutro, življenje,
lahko noč, negativna.
Kaj bo jutri, ne vem,
a ta moment tukaj šteje.
Dobro jutro, veselje,
lahko noč, slabe misli.
Generacija poje,
nosi nas tale ritem.
(Alya)*

Po zajtrku nas je pot vodila h gondoli. Odpeljali smo se na prečudovito razgledno točko Vogla.

Priprave na valet so bile tudi na poti domov v polnem teku. Na avtobusu smo nekajkrat ponovili pesmi in se važili, da poznamo veliko slovenskega. Ustavljali smo se, nekajkrat pretegnili, klicali domov in na družbenih omrežjih javnost zelo vestno obveščali o dogodkih.

Bilo je kratko. Sladko.

»Izlet v Slovenijo je bil zelo lep. To je bil naš zadnji izlet. Veliko smo peli, se smejali. Najlepši mi je bil Bled in izlet s pletno. Odlična je bila vožnja z gondolo na Vogel. Slap Savica je bil prečudovit. Gore so mi všeč, vendar bi rada v prihodnje šla še kdaj na slovensko morje.«

Laura, 8. razred

Vrtec Gornji Senik

IZLET V ZABAVIŠČNI PARK ZOBORI

Ob koncu šolskega leta 2018/2019 smo se otroci, starši in vzgojiteljice odpravili na celodnevni izlet v Zobori park, eden večjih zabaviščnih parkov na Madžarskem. Že navsezgodaj zjutraj smo se polni veselega pričakovanja odpeljali proti Zalaszabaru, kjer se nahaja zabaviščni park. Ob prihodu v park smo zagledali veliko površino, na kateri se razprostira celotni ambient, ki nudi najrazličnejše zabavne igre z aktivnostmi na prostem in v zaprtih prostorih. Uživali smo lahko v poletnem sankanju na okroglem krofu, vožnji z drsečim čolnom na vodnih toboganih, skakanju na trampolinah, ogledu virtualnih pustolovščin (4D filmov) ter igri na najrazličnejših igralih na prostem. Tudi plezanje in spuščanje po vrvi je bilo izredno zabavno. Otroci so bili zelo pogumni, saj so preizkusili vse aktivnosti v parku. Sledil je še ogled

ter druženje z različnimi živalmi. Videli smo lahko kengurije, surikate, koze, lame, zajce, želve itd. Otroci so se lahko tudi nekoliko ohladili v vodnem bazenu s toboganom in vodnimi fontanami. Vsi

skupaj smo se nato okrepčali s prijetnim kosilom in sladoledom.

Polni prečudovitih doživetij in morda s kančkom utrujenosti smo se počasi odpravili proti domu. To je bil zares izvrsten uvod v težko pričakovane in navdušenja polne poletne počitnice!

Zapisal: Andreja Serdt Maučec

... DO MADŽARSKE

Ali bo uspel referendum?

V kolikor bi se volivci tako odločili, bi se lahko kontroliralo, ali politiki (poslanci in druge javne osebe) v izjavi o premoženjskem stanju blefirajo ali resnično navedejo svoje dohodke, prihranke, nepremičnine itd. Pobudo za referendum je dal bivši zeleni politik Dániel Kassai. Njegovo referendumsko vprašanje se glasi: Ali se strinjate s tem, da bo parlament predpisal stalno in večkratno kontrolo podatkov izjav o premoženjskem stanju tistih oseb, ki jim je zakonsko določeno dajanje takih izjav ter primerjanje podatkov s podatki evidenc raznih državnih organov?

Ker vprašanje zadovoljuje vsem zakonskim predpisom, ga je Nacionalna volilna komisija potrdila z devetimi glasovi za in dvema proti.

Letno vržemo v smeti kakih 6 kilogramov zelenjave in sadja na osebo

To je ugotovila raziskava Zavoda za varnost živil (Nebih), med vzroki pa je ob tem, da se zelenjava ali sadje pokvari in zgnili, naštel tudi to, da ljudje vržejo v koš sadje tudi takrat, če ni popolnoma sveže ali brezhibno. Zato je zavod začel kampanjo, da bi nas odvadil teh slabih navad. Kampanja ima tri osnovne cilje, prvič, da se ljudje zavedajo, da ima popolnoma enako hranilno vrednost tudi sadje in zelenjava, ki ni brezhibna, drugič, da svežino sadja in zelenjave lahko podaljšamo s pravilnim skladiščenjem po trgovinah ali shranjevanjem doma. Tretji cilj kampanje je, da opozori ljudi na prednost doma pridelanega sadja in zelenjave, saj se pri teh ne uporabljajo razne kemikalije za ohranjanje svežine kot pri produktih, ki jih pripeljejo od daleč.

NAPREJ VZEMEM STARE KEJPE

Gda so Upkašna Micka, po možej Bajzek, na sto djali kejppe, najprvin so mi slinle začnile tečti, nej zavolo kejpov, liki zavolo škatüle, gde so kejpji bili. Zato ka so v tej škatüli tak tresti ali še več lejt nazaj bonboni bili, višnjovi. Vogrstji, z velikimi literami piše, ka Konyakos meggy, tau so tak dobri bonboni bili, ka se še gnesden ne najdejo baukši. Gda sem mali bejo pa sem do tašoga bonbona leko prišo, tisti den je svetek bejo zamé. Še prvin kak bi mi rejsan slinle začnile tečti, sem brž dola vzejo vrnjico škatüle pa smo začnili kejppe prebirati s tetivov Mickov.

- *Tau ste prajli, ka ste se na*

septembra. Edno leto prvin so pa oča mrlí, osemdesetdevetoga, tak ka cejlak sama,

Upkašna Micka zdaj v Varaši živé

brezi družine sem ostala. Tau je sreča bila, ka müva z možaum sva se te že v Varaša zdržavala, ovak bi se mi tak zmejšalo. «

- *Kak gledam stare kejppe, gde ste še mali, na ednom ste z nišim moškim dolavzeti. Sto je on?*

»On je očin brat, nej se je oženo pa on je tó z nami živo v rojstni iži. Sledkar, ka je on erbo, ka je svoj tau emo, tisti grünt je namé dau spisati, zato ka

pa tam smo delale. Stariške so sami ostali, brat se je tó nej dosta brigo z njimi, oni so

dosta djaukali, ka nikoga nej-majo, pa te zavolo tauga sem za dva kedna nazaj domau prišla. «

- *Ka ste tista dva kedna delali, ka ste v Avstriji bili?*

»Te pavar, gde smo bili, je dosta mare emo, pa te še emo edno krčmau tó, tak ka dela je bilau zavole. Edno nedelo, gda smo nazaj domau prišli, ka poglednemo, ka je nauvo-ga doma, te smo si tak zmislili, ka itak doma ostanemo. «

- *Kak tau, ka vse tri dekle gnake kikle mate na sliki?*

»Te je taša šega bila, mi trgé, ka smo padaškinje bile, smo si gnake kikle dale zašiti. «

- *Sto je ta banda na tertjom kejpji, na srejdi s fudašom?*

»Oča, mati, ge pa mauž, te fude je gnauk eden, gnauk drugi vlačo, dapa eden je nej znau igrati, moj brat tó probo, dapa njema je tó nej šlau. Vejn zato, ka prvin dosta dela bilau pa je nej bilau telko časa se včiti igrati, kak je tau gnesden. Fude so po pravici mojoga pokojnoga bile, on se je tó nikdar nej navčo igrati, te fude še gnesden nin v omari mam tadjane. «

- *Gda ste se oženili?*

»Müva z možaum sva se petdesetdevetoga leta, februara k rdečomi križi smo šle, liki pri ednom pavri smo ostale

bila. Zato v zimi, ka te je kak mesau pa vse, ka so pekli, bola je tastalo. Tau dobro vej, ka fejest je mrzlo bilau pa fejest je snejg üšo. Po staroj pa-uti smo pejški šli v najprvin v cerkev, sledkar pa v Cifer krčmau do paunauči. Gda smo s krčme domau prišli, te pa še drügi den doma do večera smo meli gostüvanje. Tau je te taša šega bila. Na pa te šestdesetprvoga sem tak rodila. Na tom starom kejpji se že mali tó vidi, ne vej, ka je te bilau, zaka smo se kejpali, dapa tau gvüšno, ka tau je še na Gore-njom Seniki bilau. «

- *Kak dolgo ste živeli s starišami?*

»Par lejt gvüšno, zato ka poleti sem po repi odla, da je mali že zraso, pa tašoga ipa so stariške skrb meli na njega. Mauž je tó ranč tak odo na

steroga, kak tistoga reda vse drüge, je fotograf Tanai redo. «
- *Kak ste pripovejdali, med prvimi ste bili, steri ste Trabant meli. Na tojm kejpji, steroga zdaj gledam, sta vaš prvi Trabant pa oča.*

»Gda smo pripelali Trabant, te smo se najprvin na Gorenji Senik pelali pa smo ga pokazali starišom, zato ka tau je te velko delo bilau. Skur sedemdeset gezero forintov smo plačali za njega pa več lejt smo mogli čakati, dočas smo ga leko küpli. Te je tau tak bilau, v šestdeseti lejtaj. Tisti Trabantge gnesden že velko vrejdnost majo, milion pa pau forintov dajo za ednoga tašoga staroga Trabanta. Če bi ga še mejla, zdaj bi dobre peneze dobila za njega. Mena se je trabant fejest vido, zato ka dober avto biu, vsigdar se

Na zdavanski kejpji sina Micka pa mauž s prave strani

Seniki tak zvali, ka Upkašni, na sterom tali ste bili vi doma, pa ka je zdaj z ramom?

»Na Janezovom brejgi smo bili doma, mi smo ram odali leta 2007 ednoma Nemca. «

- *Kelko vas je bilau mlajšov?*

»Dva sva bila, brat pa ge, samo on je že mrau leta devetdesetoga. On je v Mosonmagyaróvári delo pa gnauk so ga samo v vodej najšli mrtvoga, pa niške ne vej, ka se je zgaudilo. Tau je strašno leto bilau, apriliša so mati mrlí, on pa

nikoga drügoga je nej emo. Gda je mrau, te sva ga müva z možaum dala pokopati. «

- *Gde se je te kejp delo, gde ste tri dekle dolapostlikane?*

»Edna je Ovčarska, drüga Ulcova, stera zdaj v Šoprona žive, pa ge, mi smo dobre padaškinje bile. Te kejp smo te dale naprajti, gda smo v Soproni delale na državnom gospodarstvu (állami gazdaság). Petdesetšestoga leta smo me tó odišle v Avstrijo, samo nej k rdečomi križi smo šle, liki pri ednom pavri smo ostale

Padaškinje v gnaki alaj (oblekaj)

repo, samo on je traktor vozo. Gda smo šetsdesetsedmoga leta te ram küpli pa hčer se je tó naraudila, te sem ge že več nej odla na repo pa mauž že več tó nej. Njega so v židano fabriko goravzeli, samo tau tó nej bilau dobro, zato ka edno leto je ta gor v Pešt mogo odti delat. «

- *Na tom kejpji, steroga zdaj v rokej držim, se že sin ženi, če dobro vidim.*

»Tau je zdavanski kejp, steroga v rokej držiš, moj sin, müva z možaum, sneja pa njeni stariške so na kejpji,

je vužgo pa vsigdar nas je ta odpelo, kama smo šli. «

- *Kak se mate zdaj, gda ste že v penziji?*

»Zdaj, gda bi že dobro bilau, zdaj sem pa tak sama, pa tau tó nej dobro, samo, ka vejmo, tak mora biti. Gda že kaj ne vej, te kak zdaj, naprej vmem stare kejppe pa tiste gledam. «

(Kejp na 1. strani: Irašnje fude v očini rokej, pauleg mama, mauž pa Micka.)

Karči Holec
Kejpi: K. Holec in osební
arhiv M. Bajzek

Botra smrt

Inda svejta, gda se je smrt eške nej skrivala človečim očám, se je ednoma srmačkoma ribiči kraj Müre naraudilo edenajseto dejte. Bratke so ma nej bili radi, vej pa samí so nej meli zavolé krüja, oča ma je tó nej rad biu, vej je pa mogo za sineka botro najti. Odo je od rama do rama, po cejlj vési, depa vseposedik so ma pred nausom zaprli dveri. Leko je proso, kelko je sto, edna ženska je nej stejla biti botra njegovoma deteti.

»Oj, aj bi samo smrt prišla pa ga vzela k sebi,« je obvüpano želo ribič, gda je žalosten drlancko domau. Komaj je tau povódo, že ma je prauti prišla smrt.

»Zvau si me,« je pravla. »Ka želejš od méne?«

»Proso bi te za botro svojoma edenajsetoma deteti,« je brž na pamet prišlo ribiči. »Vse rame sem že gorpoisko, depa vseposedik so me taposlali. Zdaj si ti moje slejdnje vüpanje.«

»Dobro, ka si se spomno namé. Baukšo botro bi svojoma deteti nej mogo dobiti.« Smrt je üšla ž njim ino na krstitki držala svejčo. Gda je edenajseto ribičovo dejte od krsta prinesla pa ga okaupala, je slobaud vzela, eške prva pa ribiči tri zlate v dar dala.

»Gda dejte vekšo grata, pošli ga v šaulo, ka se vönavči za padara,« je velejla oči. »Što pa je njegovja botra bila, ma leko povejš eške samo te, gda padar grata.«

Po tej rečaj je smrt preminaula, kak liki bi se v zemlau pogroznila. Oča ribič go je nikdar več nej vüdo. Življenje pa je teklo dale, s vsejmi radostmi ino žalostmi, za en malo je bilau vse po starom.

Mlajši so rasli ino vsakši den več krüja prosili, zatok je mogo oča delati od zranka do večera.

Edenajseti ribičov sin je raso kak vrba pri potoki, biu je zdrav ino krepek, depa tak čeden tó, ka je nej bilau gnakoga v cejlj krajini. Gda je

svoje tretje lače raztrgo, ma je mati spekla pogačo, oča pa ga je odpelo v veuki varaš v črno šaulo. Devet lejt je živo na tihinskem, devet lejt so domanji nika nej čüli od njega. Te pa se je en dén povrno na-

vajala.

»Ti si moj krščeneč, zatok mo ti vsikdar pomagala,« ma je pravla. »Aucigamau se pokazem samo tvojim očam. Stala mo pri vsakšom betežniki, kama te pozovejo. Moreš pa

seti den zrankoma je prišo na dvaur betežnoga krala. Vsi na gradi so se radüvali, ka je prišo, včasik so ga pelali k posteli betežnika.

Padar je krala pogledno pa na pamet vzeu svojo botro smrt

ravnau v črno, v rokaj je noso veuko padarsko turbo. Biu je visiki ino krepek, gda pa je oči pa materi podau rokau, sta ga komaj spoznala.

»Domau sem prišo, oča,« je pravo. »Grato sem padar, kak ste želejli.«

»Nej sem ge želo, liki tvoja botra,« je dau valas ribič.

»Botra? Što pa je v istini moja botra? Nikdar ste mi od njé nej pripovedjali.«

»Tvoja botra je smrt.«

Tak je oča sinej tapravo vse, ka se je zgaudilo pri njegovom narodjenji.

Sin je en malo tüoma biu, te pa je pravo:

»Ge mo vsikdar hvaležen svojjoj botri, ka mi je pomogla. S svojim delom go nemo zatajju.«

Komaj se je mladi padar spočino od duge poti, so ga že pozvali k ednoma betežniki. Depa njegovja prva paut je bila zaman. Med ižinimi dverami je srečo visiko süjo žensko s kosov na plečaj. Njegovja botra je prišla pred njim ino že napravila svoje delo.

Padar je tüoma stapo prauti domi. Botra smrt ga je spre-

znati: če me vidiš stati pri betežnika nogaj, tisti ozdravi, če pa stogim pri njegovj glavej, tisti mrgé. Drži se moji tanačov pa boš grato najbolje eričen padar na svejti.«

Kak je smrt velejla, tak je bilau tó. Padar go je od tistoga mau srečo pri svoji betežnikaj. Gnauk je stala pri glavej, drgauč pri nogaj. Njene odločitve se je držo, če rejsan se ma je dostakrat nej pravična vidla, najbolje, gda se je postavila k glavej mladoga človöka. Nej se je prauti postavlo, vej je pa znau, ka je tü brezi mauči. Lejta so tekla ino edenajseti sin ribiča je grato daleč najbolje eričen padar. Niške na svejti je nej biu njemi gnaki.

Zgaudilo se je, ka je krau sausednjoga rosaga betežen grato. Razglaslo je po cejlom svejti, ka dobi njegovi rešitel pau kralstva pa njegovjo čér za ženau. Padarge s cejljoga sveta so se paščili v tisti rosag, depa eden ga je nej mogo ozdraviti. Za kralovi beteg je zvódo ribičov edenajseti sin tó. Nej je dugo brodo, včasik se je napauto v sausednji rosag. Odo je devet dni ino eške samo de-

pri njegovj glavej. Včasik se je obrno, vej je pa vüdo, ka za betežnika nega pomauči. Te pa je zagledno kralovo čér. Njeni žalosten pogled je počivo na njem, njene lampe pa so šaušnjale: »Rejšite mi oči!« Mladi padar je skoro kamen grato. Nikdar je eške nej vüdo lepšo deklo, gda pa ma je na pamet prišlo, ka go leko dobi za ženo, je biu pripravljen na vse, na čalivanje tó.

»Obrnite postelo!« je zapovódo služabnikom. Tisti so tau včasik napravili, vkanjena smrt pa se je najšla pri krala nogaj. Krau je opro oči ino gorseu v posteli, prelejpa kralična pa je srečna skaučila v roké ribičovoga siná.

Na kralovom gradi je bilau vse veselo. Včasik so se začnili pripravlati na zdavanje lejpe kralične pa mladoga padara. Krau se je čüto bole zdrav kak liki gda koli prva ino sam je pomago nalečüvati gostüvanje.

Veseldje pa je nej dugo trpelo. En den pred zdavanjom je k ribiča sinej prišla njegovja botra smrt.

»Poj z menov!« je zapovédala.

»Nika ti morem pokazati.«

Smrt ga je pelala s sebov v edno kmično gauško. Prišla sta v veuki laug, gde je stau špajsen gračenek, šteri je biu ovaški od vsej gračenkov na svejti. Tam so nej bile drejve, rauže ali trava, liki samo vsefelé svejče. Edne so bile komaj prižgane, druge so že skoro dojzgoarele.

Smrt je méрно stapala po gračenki, padar pa za njauv. Na konci sta stanila. Smrt je vóvtegnila svojo čontasto rokau ino velejla:

»Gračenek, v šterom stogiš, je gračenek žitka ino smrti. Vsakša svejča, štero vidiš goreti, je življenje ednoga človöka. Tista, štera vgašüje, je svejča krala, šteroga si ozdravo prauti mojoj vauli. Ta visika svejča pauleg njé je svejča tvojoga žitka. Té dve svejči morem zdaj vöminiti. Ti dobiš svejčo kralovoga žitka, un dobi svejčo tvojoga življenja.«

Padar je blejdi grato. Spadno je na kolena pred botro.

»Smiluj se mi!« go je proso. »Njaj mi svejčo mojoga žitka. Nikdar več nemo nika prauti tvojoj vauli delo.«

»Nej je mogauče,« je pravla smrt. »Vsakšoga na svejti leko vkaniš, samo namé nej. Meni so gnaki vsi, krali ino kaudiške. Ti si biu slejdnji, šteri me je vüdo na moji potaj, eden sami, šteri je znau za življenje lidi. Čalivo si, zatok moreš mrejti. Idi nazaj na grad ino vzemi slobaud od kralične pa vsej, štere si lübo. Zranje podnék tvoja svejča vogasne ino pridem po té.«

Gda je padar slobaud vzeu od svoji starišov, bratov, krala pa njegovje prelejpe čére, je smrt tapofudnila posvejt njegovoga žitka. Na kralskom gradi, gde je bilau že vse pripravleno za gostüvanje, je kralüvala žalost. Mladi padar je mrau.

Mesto zdavanja so zvonili k sprevodi.

Na domanjjo rejč obrno:

-dm-

Ilustracija: -mkm-

»To mesto resnično živi za košarko«

21. junij je bil veliki dan sombotelske košarke. V finalu madžarske lige NB I/A je ekipa Falco-Vulcano Energia KC z rezultatom 3:0 premagala večnega rivala ekipo Egis Körmend, in tako po sezoni 2007/2008 drugič v svoji zgodovini osvojila naslov madžarskega prvaka v moški košarki. Na začetku sezone ste lahko v našem časopisu prebrali pogovor o pričakovanih prvih trenerjih Falca Gašperjem Okornom, Slovencem iz Ljubljane, dan po sijajni zmagi pa smo na obrežju sombotelskega jezera spraševali pomočnika trenerja Miloša Konakova, Srba iz Novega Sada v Vojvodini.

»Oče mi je zmeraj rekel, naj bom prvi v ulici. Zdaj smo prvi v državi«, je ponosen pomočnik trenerja Miloš Konakov

Strokovnjak v poznih tridesetih letih ni imel glasu, saj je bila prejšnja noč dolga: po kratkem slavlju v Körmendu je ekipo pred sombotelsko Areno Savaria pričakala ogromna množica. Ni manjkalo penine in ognjemeta. »Nekateri navijači so nam poklonili metle, kajti pometli smo s Körmendom,« se je nasmehnil Miloš, ki je priznal, da so praznovali do šeste ure zjutraj, saj so jima s prvim trenerjem povsod po mestu plačevali pijače. »Bila je neopisljiva noč po zelo dolgi in naporni sezoni. Občutek pa še ni resničen, zmage pravzaprav še nismo došli.«

Po zadnji, tretji zmagoviti tekmi v finalnem dvoboju so sombotelski košarkarji v Körmendu - po tradiciji - odrezali mrežico s koša. »Ko to počneš v gosteh, je dvojno lepši občutek. Ne le, da smo Körmend premagali trikrat, dvakrat nam je to uspelo v

njihovi dvorani,« se je pohvalil srbski trener.

Miloš Konakov poudarja, da uspeh ni bil samoumeven. »Imeli smo novega trenerja, nove igralce. Na začetku je bilo težko postaviti vse kockice na mesto. Od desetih mesecev lige smo potrebo-

vali zagotovo osem, da smo se spoznali. Šele v zadnjem mesecu in pol je naša ekipa delovala tako, kot si je to zamislil Gašper Okorn,« se je spominjal pomočnik trenerja, ki sodelovanje s slovenskim strokovnjakom označuje kot odlično. »Po prejšnjem trenerju Srečku Sekuloviću je Gašper Okorn prinesel popolnoma drugačno vizijo košarke. Potreboval sem nekaj časa, da se le-tej privadam. Mi pa je zmeraj pomagal in me usmerjal, probleme sva reševala skupnimi močmi. Uspešno delo želiva nadaljevati,« je Miloš nakazal na dogovarjanje trenerjev z vodstvom kluba, po katerem naj bi dvojica Okorn-Konakov po velikem uspehu pogodbo pri Falcu podaljšala za nadaljnji dve leti. (V času izida našega časopisa je dveletna pogodba z obema trenerjema že podpisana -

op. avt.)

Srbski strokovnjak je prišel v Sombotel pred dvema letoma. »To je bila igra naključja. S takratnim trenerjem Srečkom Sekulovićem sem se spoznal v košarkarskem kampu v madžarskem mestu Baja. Posedala sva in se pogovarjala o košarki, iskal je pomočnika trenerja. Vedel sem za Falco, ki je takrat igral v evropskem pokalu, zdela se mi je to zanimiva košarkarska zgodba. Udaril sem prvo žogico,« se je spominjal trener, ki si je najvišjo možno strokovno izobrazbo pridobil v Srbiji, pozitivno pa gleda tudi na razvoj madžarske košarke. »Ta športna panoga se zadnja leta razvija z neverjetno hitrostjo, na Madžarskem so zakonski in finančni pogoji zagotovljeni. To omogoča udeležbo velikega števila tujih igralcev, od prihodnje sezone dalje pa bodo več možnosti dobili tudi domači košarkarji. V ligi je 5-6 dobrih ekip, ki se borijo za vodilne položaje in so še štiri, s katerimi je izredno težko igrati tako doma kakor v gosteh,« je poudaril Miloš.

Mladi srbski trener se je preizkusil tudi v eni od eksotičnih dežel. »Nekega večera me je poklical trener senior reprezentance iz arabske države Oman, ki je bil Srb. Potrebovali so strokovnjaka za kadetsko reprezentanco, ki se je pripravljala na 'Zalivske igre'. Tamkajšnji trenerji delajo po 3 do 5 mesecev, z nikomer ne podpisujejo pogodbe za dve leti. To je bilo zame nenavadno, sem pa sprejel izziv, ker se mi je obetala vrhunska izkušnja. Tudi kar se tiče kulture. V tistih petih mesecih sem se počutil fenomenalno - tako košarkarsko kakor osebno,« se je spominjal Miloš Konakov, ki pravi, da Arabci nikogar ne povabijo na svoj dom. Čudno zanj je bilo, da je znance srečeval v

kavarnah ali restavracijah in to le enkrat na dan. »Ko sem odhajal iz Omana, mi je predsednik tamkajšnje košarkarske zveze rekel: 'Čestitam za pogodbo na Madžarskem. Veliko lažje ti bo tam kot tukaj, saj govorite isti jezik in imate isto kulturo',« se je z nasmehom na obrazu spominjal pomočnik trenerja.

Zlata košarkarska medalja se je v Sombotel vrnila po enajstih letih

Srbskemu strokovnjaku Madžarska ni tuja država. »Moja stara mati se je rodila v Kispeštu, tako imam celo madžarske korenine. Vsi pa me sprašujejo, ali sem se že navadil na dunajski zrezek. Zmeraj jim pravim, da tudi doma jem ocvrte zrezke trikrat-štirikrat na teden,« je priznal Miloš, ki smo ga spoznali prav med pokušanjem te dobrote na terasi ene od sombotelskih restavracij. »Sombotel je zame zelo lepo mesto, spominja me nekoliko na Subotico v Vojvodini. Tam imam brata, ki ga večkrat obiščem. Všeč mi je staro središče Sombotela, po večerajšnji tekmi pa sem prepričan, da to mesto resnično živi za košarko,« je trener uperil pogled v otok na jezeru. Miloš govori le nekaj besed madžarsko, z angleščino pa imajo težavo domačini, pra-

vi. »Moja napaka je, da se madžarsščine nisem naučil od babice. Še vedno pa redko najdem v mestu človeka v kavarnah, restavracijah ali trgovinah, ki bi govoril angleško. To me je prisililo k učenju madžarskih besed,« je objasn timer strokovnjak, ki pa želi v Sombotel pripeljati tudi svoje najbližje. »Izredno pomembna je zame družina, želim, da bi bili vsi skupaj. Moj sin se bo zaradi svojih let hitro naučil madžarsko, vseeno pa ga želim vpisati v tukajšnji hrvaški vrtec. Koristno je, če ga vzgojiteljice vsaj malo razumejo.«

Zaradi jezikovnih ovir se je Miloš Konakov težje vključil v družabno življenje v mestu.

»Ko sem prišel v Sombotel, sem imel samo trenerja Srečka, z dvema srbskima igralcema nismo postali prijatelji. Trener mi je veliko pomagal, da sem dojel madžarsko miselnost in razumevanje košarke. On je istih let kakor moj oče, v bistvu me je imel za svojega sina. Danes imam tukaj pravega prijatelja, soseda, s katerim se videvava, prireja večerje v krogu družine. Tako me nekaj že veže na Sombotel,« je pripovedoval mladi trener, ki ga pogosto videvamo v že prej omenjeni restavraciji. »Ko končam s kosilom, me po telefonu zmeraj vpraša mama: 'Ali si srečal Dušana?' Dobro je, če imaš neke svoje, na katere lahko računaš. Če izmenjaš deset besed v lastnem jeziku, ti je že psihično malo lažje...«

-dm-

PETEK, 12.07.2019, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 10.45 Danilo Žerjal, športni velikan s Krasa, dokumentarni film, 11.35 Začnimo znova: Keksolog, slovenska nanizanka, 12.05 Moj pogled na znanost: Življenje z roboti - prof. dr. Marko Munih, dokumentarna oddaja, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Iskalca, dokumentarni film, 14.50 TV-izložba, 15.05 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Čist zares, 17.55 Izzivalci, EBU dokumentarni film, 18.10 Lepši svet: Promet, animirana risanka, 18.15 Frfra in Cufek, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Festival Vurberk 2019, 21.30 Sledi: Filatelija - Še kralj med konjički?, dokumentarna oddaja TV Maribor, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Key Largo, ameriški film, 0.55 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.10 Napovedujemo

PETEK, 12.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.55 Videotrak, 9.25 Slastna kuhinja, 10.10 Dobro jutro, poletni izbor, 12.40 Festival Seviq Brežice - Violino fantastico, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 7. etapa, 17.20 Judo: svetovni pokal, 19.30 Videotrak, 20.00 Ali imajo živali pravice, francoska dokumentarna oddaja, 20.55 Pabalina, irski film, 22.20 Televizijski klub: Ljubim te, vendar nisem več zaljubljen(a), 23.20 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 7. etapa, 2.10 Videotrak, 2.45 Zabavni kanal

SOBOTA, 13.07.2019, I. spored TVS

6.00 Odmevi, 6.30 Poletna scena, 7.00 Otroški program: Op! 10.05 Čist zares: Youtuberji, 10.30 TV-izložba, 10.45 Čarokuhinja pri atu: Ciper, 11.05 Prava ideja: Berryshka, destilarna in čokoladnica, 11.35 Tednik, 12.40 NaGlas: Zlatan Čordić Zlatko, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 TV-izložba, 14.10 Circum Regional: Mož s harpuno, 8. del, koprodukcijska magazinska oddaja, 14.40 Po Evropi 2019, koprodukcijska magazinska oddaja, 15.10 Indija z Joanno Lumley, britanska dokumentarna serija, 15.55 Nova dvajseta: Naša hiša je naša, slovenska nadaljevanka, 16.30 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Babilon.tv: Pokrivalo, 17.40 Slovenski magazin, 18.05 Ozare, 18.15 Od osnov do odličnosti z Donno Hay, oddaja o kuhanju, 18.40 Reaktivki, risanka, 19.00 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 20.05 Dobrodošli pri Hartmannovih, nemški film, 22.00 Poročila, Šport, Vreme, 22.20 Deklina zgodba (II.), ameriška nadaljevanka, 23.20 Sirija - zadnji branik dediščine človeštva, francoska dokumentarna oddaja, 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Sobotni dnevnikov izbor, Utrip, Šport, Vreme, 1.40 Napovedujemo

SOBOTA, 13.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 5.55 Videotrak, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 Spomini: Dušan Hren, dokumentarna oddaja, 10.20 Slastna kuhinja, 10.35 Sledi: Filatelija - Še kralj med konjički?, dokumentarna oddaja TV Maribor, 11.30 Karmela, dokumentarno-igrani film, 12.55 Televizijski klub: Ljubim te, vendar nisem več zaljubljen(a), 13.45 Avtomobilnost, 14.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 8. etapa, 17.40 Po etapi, analiza dirke po Franciji, 18.10 Judo: svetovni pokal, 19.05 Videotrak, 20.30 Športno plezanje - svetovni pokal: težavnostno plezanje, 22.35 Zvezdana: Strast na vozičku, 23.15 Aritmični koncert - Nula Kelvina, 0.25 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 8. etapa, 1.55 Videotrak, 3.00 Zabavni kanal

NEDELJA, 14.07.2019, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 10.00 Govoreči Tom in prijatelji, risanka, 10.10 Španski učitelj: Umazanje nikar, nizozemska otroška nanizanka, 10.35 TV-izložba, 10.50 Prisluhni mo tišini, 11.25 Ozare, 11.30 Obzorja duha: 25. pomladansko romanje, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Festival Vurberk 2019, 14.40 TV-izložba, 14.50 Playtime, francosko-italijanski film, 17.00 Poročila ob petih,

Šport, Vreme, 17.20 Joker, kviz, 18.40 Muk: Darilo za rojstni dan, risanka, 19.00 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Kjer bom doma (VI.): Končno doma, avstralska nadaljevanka, 20.55 Intervju: Lojze Peterle, 21.45 Poročila, Šport, Vreme, 22.10 Žvižgači digitalne dobe, nemški dokumentarni film, 23.45 Iz noči klavirjev: Pianist Danijel Breclj, Simfonični orkester RTVS in Simon Krečič - S. Rahmaninov: Rapsodija na Paganinijevo temo, 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Politično s Tanjo Gobec, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.40 Napovedujemo

NEDELJA, 14.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 6.05 Videotrak, 7.05 Babilon.tv: Pokrivalo, 7.25 Slastna kuhinja, 7.40 Glasbena matineja, 9.25 Mame, slovenska nanizanka, 11.35 Pozabljeni Slovenci: Friedriger&Czeike, dokumentarni film, 12.25 Čez planke: Mit o kralju Matjažu, 13.50 Ambienti, 14.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 9. etapa, 17.35 Nogomet - državno prvenstvo, Bravo : Olimpija, 1. kolo, 19.35 Po etapi, analiza dirke po Franciji, 20.00 Judo: svetovni pokal, 21.00 Žrebanje Lota, 21.10 Hommage Pengov - Tomažu Pengovu v spomin, 22.40 Zvezdana: Strast na vozičku, 23.20 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 9. etapa, 0.55 Videotrak, 2.05 Zabavni kanal

PONEDELJEK, 15.07.2019, I. spored TVS

6.10 Utrip, 6.25 Zrcalo tedna, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.20 Joker, kviz, 10.35 Intervju: Lojze Peterle, 11.20 Začnimo znova: Rep Evrope, slovenska nanizanka, 11.50 Obzorja duha: 25. pomladansko romanje 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Dnevnik nekega naroda: Gremo se zemljo krast, dokumentarna serija, 14.20 TV-izložba, 14.40 Globus: Madžarska in Orban, 15.05 Dober dan, Koroška, 15.35 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Festival Artstays 2019, oddaja TV Maribor, 18.10 Bacek Jon: Pospravimo!, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.05 Otroci Sredozemlja: Albanija, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.05 Glasbeni večer, 23.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.05 Napovedujemo

PONEDELJEK, 15.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.10 Videotrak, 8.45 Otroški program: Op! 9.20 Slastna kuhinja, 10.05 Dobro jutro, poletni izbor, 12.35 Sledi: Filatelija - Še kralj med konjički?, dokumentarna oddaja TV Maribor, 13.30 Ljudje in zemlja, 14.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 10. etapa, 18.00 Vrtičkarji, slovenska nadaljevanka, 19.00 Studio kriškaš, mozaična lutkovna oddaja za otroke, 19.25 Videotrak, 20.00 Čez planke: Flores, 20.55 Mame: Zmenki, slovenska nanizanka, 21.20 Votla krona, britanska nadaljevanka, 22.15 Vaja zbor, slovenska TV-igra, 23.50 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 10. etapa, 2.55 Videotrak, 3.35 Zabavni kanal

TOREK, 16.07.2019, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.15 Vikend paket, 10.25 Tednik, 11.30 Začnimo znova: Iz vrste sesalcev, slovenska nanizanka, 12.00 Umetni raj: 72. canski filmski festival, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Otroci Sredozemlja: Albanija, 14.20 TV-izložba, 14.45 Babilon.tv: Pokrivalo, 15.05 Potepanja - Barangolások, oddaja TV Lendava, 15.35 TV-izložba, 16.10 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Nevarna Zemlja: Strela, britanska dokumentarna serija, 18.00 Ernest in Celestinca: Reševanje gospe Tulipan, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Spopad za Luno: Projekta Gemini in Apollo, francoska dokumentarna serija, 20.55 Krvava svatba, francoska nadaljevanka, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 Pričevalci: Pavla Simčič, 1.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.55 Napovedujemo

TOREK, 16.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 10.00 Videotrak, 11.05 Slastna kuhinja, 11.55 Dobro jutro, poletni izbor, 14.10 Od osnov do odličnosti z Donno Hay, oddaja o kuhanju, 14.30 Slovenski magazin,

15.15 Avtomobilnost, 15.40 Čez planke: Flores, 16.40 Športno plezanje - svetovni pokal: težavnostno plezanje, 17.50 Vrtičkarji, slovenska nadaljevanka, 18.55 Adrenalinci: Zipline, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.25 Videotrak, 20.05 100 let slovenskega poklicnega baleta: Mednarodni koncert baletnih zvezd, 21.10 Mame: Izlet, slovenska nanizanka, 21.40 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Damian Merlak, 22.30 Prevara (IV.), ameriška nadaljevanka, 23.30 NaGlas: Zlatan Čordić Zlatko, 23.50 Videotrak, 0.25 Zabavni kanal

SREDA, 17.07.2019, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 10.45 Ljudje in zemlja, 11.35 Začnimo znova: Veliki osvajalec, slovenska nanizanka, 12.00 Ambienti, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Intervju: Lojze Peterle, 14.20 TV-izložba, 14.45 City folk - Obrazi mest: Ljubljana, 15.10 Pod drobnogledom - Nagytó alatt, oddaja TV Lendava, 15.40 TV-izložba, 16.10 Male sive celice, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Tujerodne vrste v gozdovih, dokumentarna oddaja, 17.55 50 knjig, ki so nas napisale: Rudi Šeligo: Triptih Agate Schwarzkobler, 18.00 Knjiga o džungli: Si to ti, Kajaz?, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Moški ne jočejo, koprodukcijski film, 21.40 Srečno pot Nedim, kratki igrani film AGRFT, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.05 Profil: Urša Menart, 23.50 Tujerodne vrste v gozdovih, dokumentarna oddaja, 0.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.50 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.45 Napovedujemo

SREDA, 17.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.55 Videotrak, 9.25 Slastna kuhinja, 9.40 Dobro jutro, poletni izbor, 12.10 Joker, kviz, 14.05 Čarokuhinja pri atu: Ciper, 14.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 11. etapa, 17.50 Vrtičkarji, slovenska nadaljevanka, 18.55 Ribič Pepe: O ljubezni, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Videotrak, 20.00 Po poteh slovenske opere: Dohitevanje Evrope, glasbeno-dokumentarna serija, 20.45 Žrebanje Lota, 20.55 Mame: Boks, slovenska nanizanka, 21.20 Zadnja beseda!, 22.05 Zapuščina (III.), danska nadaljevanka, 23.15 Nočemo belega kruha, dokumentarni film, 0.15 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 11. etapa, 3.15 Videotrak, 3.50 Zabavni kanal

ČETRTEK, 18.07.2019, I. spored TVS

5.50 Odmevi, Poletna scena, 6.40 TV-izložba, 7.00 Dobro jutro, poletni izbor, 9.00 TV-izložba, 9.30 Vikend paket, 10.45 Za pogledom, dokumentarni film, 11.35 Začnimo znova: Morala je zakon!, slovenska nanizanka, 12.00 Tujerodne vrste v gozdovih, dokumentarna oddaja, 12.30 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.35 Dosje: Televizija 2, 14.25 TV-izložba, 14.35 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV, 15.05 Moj gost/Moja gostja - Vendégem: oddaja TV Lendava, 15.35 TV-izložba, 16.05 Otroški program: Op! 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Moj pogled na znanost: Zdravje iz narave - prof. dr. Samo Kreft, 17.50 Na kratko: Konvencije, 18.00 Žanov svet: Mivka, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Sinji planet II: Velika modrina, britanska dokumentarna serija, 21.00 Dnevnik nekega naroda: Pred nevihto, dokumentarna serija, 22.00 Odmevi, Šport, Vreme, 22.45 Poletna scena, 23.10 LP film Buldožer - Pljuni istini u oči, dokumentarni film, 0.05 Moj pogled na znanost: Zdravje iz narave - prof. dr. Samo Kreft, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.50 Napovedujemo

ČETRTEK, 18.07.2019, II. spored TVS

4.00 Zabavni kanal, 6.00 Napovedujemo, 8.55 Videotrak, 9.25 Slastna kuhinja, 10.10 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 11.30 Nočemo belega kruha, dokumentarni film, 13.00 Festival Vurberk 2019, 14.30 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 12. etapa, 17.50 Vrtičkarji, slovenska nadaljevanka, 18.55 Fircologi, mozaična oddaja za otroke, 19.20 Videotrak, 20.00 Kdo laže? (I.), britanska nadaljevanka, 20.50 Mame: Služba, slovenska nanizanka, 21.20 Z Mišo...: Maruša Majer, 22.05 Ambienti, 22.35 Avtomobilnost, 23.10 Slovenska jazz scena, 23.45 Kolesarstvo - dirka po Franciji: 12. etapa, 2.45 Videotrak, 3.15 Zabavni kanal

Spoštovane volivke in volivci!

Število volilnih upravičencev, vpisanih v narodnostni volilni imenik slovenske narodnosti (stanje na dan 19. junij 2019)

NARODNOST: slovenska

ŠTEVILO VPISANIH V VOLILNI IMENIK: 709

ŠTEVILO VOLILNIH UPRAVIČENCEV ZA DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE: 251

Sklic:

<https://www.valasztas.hu/nemzetisegi-nevjegyzeke-nyilvantartas> 1

Prosimo vas, da se registrirate in izkoristite priložnost, sprejemajte svojo slovensko narodno pripadnost in sodelujte v oblikovanju prihodnosti slovenske narodnosti na Madžarskem.

Vlogo za registracijo lahko vložite po spletu

(<https://kerelem.valasztas.hu/vareg/1<ozpon tiNevjegyzekekell<apcsolatosKerelem.xhtm>), osebno ali po pošti, v volilni pisarni, ki je najbližja vašemu naslovu bivališča na Madžarskem.

(Pri izpolnjevanju vloge za registracijo vam bodo v pomoč tudi sodelavci urada Državne slovenske samouprave.)

Pozor! Osebni podatki, navedeni v vlogi, se morajo ujemati s podatki na vaši izkaznici o naslovu bivanja, v nasprotnem primeru bo lokalna volilna pisarna vlogo zavrnila.

V vlogi morate podati izjavo, da pripadate slovenski narodni skupnosti.

V centralnem volilnem imeniku ste lahko navedeni samo kot pripadnik ene narodne skupnosti, označitev dvojne pripadnosti ni mogoča.

Lahko kadarkoli zaprosite za izbris označitve vaše narodne pripadnosti, kadarkoli pa lahko spremenite tudi vašo izjavo glede državnozborskih volitev.

Kandidat za predstavnika v lokalni narodnostni samoupravi je lahko:

Za kandidaturo za predstavnika v lokalni narodnostni samoupravi je potrebno priporočilo petih odstotkov volilnih upravičencev, vpisanih v volilni imenik na dan volitev, vendar priporočilo najmanj petih volilnih upravičencev.

Na volitvah kandidata lahko postavi izključno narodnostna organizacija.

Posameznik lahko kandidira le v enem naselju.

Kandidat je lahko izključno oseba, vpisana v narodnostni volilni imenik. Kandidat mora podati izjavo o tem, da sprejema zastopanje narodne skupnosti, nadalje da govori jezik narodne skupnosti, pozna njegovo kulturo in tradicijo. Kandidat narodne skupnosti ne more biti tisti, ki je na volitvah v narodnostne samouprave leta 2010 ali kasnejših volitvah kandidiral kot predstavnik druge narodne skupnosti.

Dragi starši, otroci, mladostniki in ljubitelji konj!

Obveščamo vas, da Razvojna agencija Slovenska krajina tudi letos organizira poletni jahalni tabor, ki se bo izvajal med 29. in 31. julijem. Namenjen je vsem, ki imate radi konje in bi radi jahali. V času tabora boste spoznali kmetijo, kamor vas bomo dnevno vozili. Delo bomo začeli v hlevu. Spoznali boste, kako je treba pripraviti konja za ježo, imeli boste možnost jahanja in potem bo zopet vaša naloga oskrba konja v hlevu.

Vse zainteresirane naprošamo, da za prijave in več informacij pokličete na telefon 30/2175455 ali nam pišete na szlovenvidek@gmail.com. Tabor se bo izvedel s finančno pomočjo Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS.

www.radiomonoster.hu

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monoster,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobota; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava, Urad predsednika vlade, oddelek za narodnosti, Zveza Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD. Številka bančnega računa: HU75 11747068 20019127 00000000. SWIFT koda: OTPVHUHB